

2017-09-12

VLL 948-2017

2017-04-12

REV 34:3-2016

Landstingets revisorer

Landstingsrevisionen

Ink 2017-09-14

Dnr REV 34:4-2016

Granskning år 2016 av landstingsstyrelsen

Landstingets revisorer har den 12 april 2017 överlämnat rapporten "Granskning år 2016 av landstingsstyrelsen", rapport nr 8-2016 till landstingsstyrelsen för yttrande. Granskningen avser landstingsstyrelsens ansvar år 2016 som nämnd för verksamhetsområdena primärvård och service samt för landstingets centrala staber. Granskningen avser också hur landstingsstyrelsen uppfyllde sin uppsiktsplikt år 2016.

Av granskningen framgår att måluppfyllelsen har utvecklats och att landstingsstyrelsens mål i verksamhetsplanen var i huvudsak mätbara. Däremot saknades underlag för att följa upp flera av målen.

Vidare påpekar revisorerna att landstingsstyrelsen hade svårigheter med styrning och kontroll inom sitt ansvarsområde. Svårigheterna kan förklaras av outvecklad ärendebereidning, otillräckligt stabsstöd, outvecklad budgetprocess, frånvaro av fungerande ledningssystem, svag tillämpning av delegationsordningar, frånvaro av attestordningar samt icke utvecklade former för styrning av primärvården.

Positivt är att redovisningen av årets resultat utvecklades i och med beslutet att göra en separat uppföljning av landstingsstyrelsen i egenskap av nämnd. Av granskningen framgår även att uppsikten utvecklats jämfört med tidigare år, men att den inte var tillräckligt utvecklad.

Med hänvisning till granskningsrapporten lämnar revisorerna följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen. Se till att det finns underlag för alla mål som styrelsen har för avsikt att följa upp.
- Säkerställ att det för landstingsstyrelsens ansvarsområde införs ett ledningssystem i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2011:9).
- Säkerställ en tillräcklig ärendebereidning.
- Ställ fortsatta krav på att få beräknade effekter av åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
- Utveckla internkontrollarbetet.
- Besluta om rutiner för uppsikt som omfattar tydliga anvisningar till styrelser och nämnder om vilken information som styrelsen önskar.
- Gör i samband med beslut om landstingets årsredovisning en prövning om landstingets kommunala företag föregående år genomfört verksamheten i enlighet med fastställda kommunala ändamål och inom ramen för kommunala befogenheter.
- Utvärdera årligen genomfört arbete med uppsikten.

Landstingsstyrelsen delar till viss del revisorernas synpunkter och lämnar följande kommentarer kring rekommendationerna.

2017-09-12

Måluppfyllelse

Landstingsstyrelsen instämmer med revisorernas rekommendation gällande underlag till måluppfyllelsen. Det pågår ett kontinuerligt arbete med att ta fram uppföljningsbara mål som speglar önskad effekt från uppföljningen. En viktig del i processen handlar om att säkerställa att underlag finns för mål som ska följas upp. Landstingsstyrelsen jobbar ständigt med förbättringar inom området.

Ledningssystemet

Rådet för kvalitetsledning som landstingsdirektören inrättade i november 2016, har regelbundet träffats för att aktivt bidra till den strategiska planeringen med att uppnå ett etablerat och levande ledningssystem. Kvalitetsledningsrådet kommer att arbeta med fortsatt kartläggning av ledningsprocesserna med målet att tydliggöra styrning och ledning inom landstinget. Även fortsatt kartläggning av landstingets huvud- och stödprocesser kommer att påbörjas.

Förutom det strategiska kvalitetsledningsrådet har även en operativ arbetsgrupp inrättats för att bereda och utreda specifika frågeställningar och utvecklingsfrågor som rör ledningssystemet. Arbetsgruppen, som består av representanter från olika verksamhetsområden, kommer bl.a. att fortsätta arbetet med att utforma en lämplig hantering av landstingets redovisande dokument.

Under hösten kommer även Memeologen att förstärkas med en resurs som får uppdraget att stödja verksamheternas pågående arbete med att etablera ledningssystemet.

För att säkerställa att nödvändiga styrande dokument finns tillgängliga för alla medarbetare, har staberna under året fortsatt arbetet med att upprätta och publicera landstingsgemensamma dokument. I dagsläget finns över 200 olika typer av styrande dokument tillgängliga i det gemensamma ledningssystemet.

Ärendeberedning

Under 2016 har arbetet med att utveckla ärendeberedningsprocessen fortsatt. Vid nämndens sammanträde den 3 mars 2016, § 57, behandlades en revisionsgranskning rörande landstingets ärendeberedning. Landstingsstyrelsen beslutade att ge landstingsdirektören i uppdrag att vidta följande två åtgärder för att stärka ärendeberedningen;

- Att årligen utvärdera samt vid behov revidera rutinen för ärendeberedning
- Att fastställa att landstingets ärendeberedning ska ske i dokumenthanteringssystemet Platina och säkerställa att en utbildning genomförs

Under 2016 genomfördes ingen revidering av rutinen, vilket däremot gjordes under våren 2017. I samband med denna revidering tydliggjordes roller, ansvarsfördelning samt hur kvalitetssäkring av ärendena sker i processen. Vidare beskrevs beredningsgruppens arbetssätt samt ansvaret för den tjänsteperson som skriver fram ett ärende. Ärendeberedningsprocessen kommer att utvecklas vidare under 2017, då behov finns av att även dokumentera delrutiner i processen.

2017-09-12

Under 2016 har arbetet med att öka nyttjandet av tjänsteskrivsemallen fortsatt och även om en ökning skett, återstår ytterligare arbete med utbildning inom detta område. I syfte att effektivisera och minska den manuella hanteringen i ärendeberedningen kommer ett arbete med Platinas mötesadministration (mallar m.m.) att ske hösten 2017. Vidare finns ambitionen om att genomföra en mer systematisk utbildning i ärendeberedning, vilket ytterligare kommer effektivisera och höja kvalitén.

Under 2016 har även ett tillägg gjorts i internkontrollplanens aktiviteter gällande ärendeberedning. En aktivitet som har lagts till i kvalitetshöjande syfte är i vilken utsträckning som tjänsteskrivsemallen har använts i beredningen av ärendena.

Landstingsstyrelsen kommer även fortsättningsvis att arbeta med att förbättra ärendeberedningen.

Ekonomi i balans

Landstingsstyrelsen instämmer i revisorernas rekommendation om fortsatta krav avseende att uppnå beräknade effekter av åtgärdsplaner. En av de stora utmaningarna i styrelsens ekonomiska situation är de fortsatta höga personalkostnaderna. Insatser och handlingsplaner för att minska behovet av inhyrd personal prioriteras för att personalkostnaderna på sikt ska kunna balanseras.

En viktig del i detta arbete är därför att ytterligare utveckla den uppföljning som sker av åtgärdsplaner och de uppnådda effekterna. I delårsrapporter och i årsredovisningen ingår en bilaga med redovisning av planerade åtgärder och redovisning av de ekonomiska effekterna av dessa.

Landstingsstyrelsen ska även fortsättningsvis arbeta med att förbättra underlag, analyser och uppföljning.

Internkontroll

Under 2017 har ett förbättringsarbete inletts med syfte att stärka landstingets system för intern kontroll. Arbetet har fokuserat på att förbättra uppföljningen av 2017 års planer, ta fram nya internkontrollplaner för 2018 som ska stärka följsamhet till fullmäktiges reglemente samt infört ett nytt tillvägagångssätt för analys av system.

Mot bakgrund av genomförd granskning har en översyn gjorts av nuvarande planer för att åtgärda brister vid genomförandet av kontroller. Granskningen visade att ett antal kontroller som gjorts inte utförts enligt plan. Uppföljningen under 2017 kommer att fokusera på att rapporteringen stämmer överens med planen samt överensstämma med föreskriven rutin avseende metod, urval och rapportering.

Som ett led i att utveckla en mer ingående utvärdering av systemet för de tre nämnderna samt i den samlade rapporten har åtgärder vidtagits. Landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har från och med delårsrapport per april 2017 implementerat en analys av tertialets internkontroll. Detta kommer att göras vid samtliga uppföljningstillfällen i syfte att stärka uppföljningen av internkontrollen.

2017-09-12

Uppsikt

Landstingsstyrelsens arbetsutskott har under 2016 haft ett antal träffar med företrädare från andra nämnder och styrelser. Träffarna har protokollförts och en skriftlig sammanfattande rapport har delgetts landstingsstyrelsen i juni och oktober 2016.

Revisionen har i sin rapport konstaterat ett antal brister i landstingsstyrelsens uppsikt. Landstingsstyrelsen delar revisionens bedömningar på ett flertal områden. Planen för uppsikt kan förbättras på ett flertal områden, däribland tydligare direktiv om vilken information som nämnder och styrelser ska lämna till landstingsstyrelsens arbetsutskott samt rutiner för att säkerställa att styrelsen aktivt fångar upp och vidtar åtgärder vid eventuella brister hos nämnd/styrelse.

Landstingsstyrelsen ser även att dokumentationen i såväl protokoll som återrapport till landstingsstyrelsen kan förbättras. Vidare kommer landstingsstyrelsen även säkerställa så att utvärdering av uppsikten kommer ske i samband med att ny plan antas samt att återrapport sker till landstingsstyrelsen i enlighet med antagen plan.

Landstingsstyrelsen har i maj 2017 gjort en prövning, i enlighet med kommunallagen 6 kap § 1a, av det helägda bolaget VLL Innovations verksamhet. Att prövningen skedde så sent beror på att bolaget inte lämnat in sin årsredovisning förrän i maj. Någon återrapport av styrelsens prövning skedde dock ej i fullmaktige, vilket kommer att åtgärdas inför kommande år.

Med hänvisning till ovanstående kommentarer föreslås att landstingsdirektören får i uppdrag att utveckla planen för uppsikt avseende rutiner för direktiv till nämnder och styrelser samt rutiner för att uppmärksamma, fånga upp och åtgärda brister hos nämnder och styrelser.

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
Landstingsstyrelsen

Peter Olofsson
Ordförande

Anders Sylvan
Landstingsdirektör